

[Lembourn.]

blive jeres sag. Det kommer ikke os ved. Denne generationskonflikt minder på mange måder om forholdet mellem Danmark og Grønland. Konflikterne, hævder man, skyldes bl. a. daniseringen, som man kalder det. Det kan være sagt med rette eller urette, men sådan føles det af mange i Grønland; det er altså en kendsgerning.

Så kunne man jo spørge: Ja men er det da for sent? Har vi begået så mange fejl? Er det rigtigt, at der er et sådant had mellem befolkningsgrupperne, at det ikke længere er muligt at tale sammen? Og dertil mener jeg bestemt at man må svare, at så galt er det nu heller ikke. Det er ikke for sent. Men hvis vi skal rette fejlene op, så vil det blive nødvendigt med en række ændringer i Grønlandspolitikens målsætning. Den grønlandske forfatter og maler Hans Lyngø har i et essay skrevet følgende:

„Vi havde set fangere, der følte sig som frie mænd uden mindreværdsforestillinger, fordi andre havde det bedre end dem. Mindreværdskomplekserne blev først til, da man ville udnytte den europæiske målestok ved bedømmelsen af menneskers betydning.“

Dette forstået rigtigt vil sige, at vores vigtigste opgave i Grønland må bestå i at føre en Grønlandspolitik, der kan formidle mødet mellem grønlandsk og dansk, uden at den grønlandske selvtilid og den grønlandske kulturs går tabt.

Dette må jo omsættes i noget praktisk, og det vil sige, at vi først og fremmest må se på investeringsplanerne. De nuværende planer udløber i 1974, og derefter skal der vedtages en ny 10 års plan eller måske en 15 års plan. Om denne kommende investeringsplan vil jeg for det første gerne sige, at de grønlandske og danske politikere må have helt andre muligheder for at få indflydelse på den måde, man bygger den op. Jeg har i Grønlandsrådet protesteret imod den måde, hvorpå man hidtil har udarbejdet dem, og jeg agter altså også at gøre det her i dag. Det er de grønlandske og danske politikere, der skal have ansvaret for den førte Grønlandspolitik; så må de også have muligheder for at få en helt afgørende indflydelse på fordelingsnøglen i de kommende investeringsplaner.

For det andet har jeg den opfattelse, at

der skal ske en ændring af denne fordelingsnøgle. Der skal ske en ændring, som vil betyde, at man modererer, for ikke at sige i en periode bremser, indvandringen til byerne, så vidt som det nu er muligt at påvirke dette. Jeg ved meget vel, at argumentet for koncentrationspolitikken har været, at den samfundsøkonomisk var den mest rentable, eller man kunne måske også her bruge ordet perfekt. Man har også anvendt som argument, at socialt var det den bedste metode, fordi man så bedre kunne give alle det samme uddannelses tilbud og det samme sociale tryghedstilbud. Det vil jeg ikke benægte. Men hvis man kunne gøre op, hvad omkostningerne egentlig har været ved den efter min opfattelse alt for store indvandring, så er det meget tænkeligt, at det havde været betydelig billigere, også samfundsøkonomisk, at holde befolkningen så længe på de små steder, som man kunne, og så længe som den dybest set efter min mening ønskede det — alt dette bortset fra de menneskelige tab, som ikke er målelige.

Det vil være nødvendigt at nedsætte udviklingstempoet, så der bliver en bedre balance mellem tempo og befolkningens tilpasningsevne. Det vil være nødvendigt, at grønlænderne overtager en langt større del af det arbejde, der udføres, og også af ansvaret.

Når ministeren i sin redegørelse spørger folketinget, hvorledes vi ser på indførelsen af skat i Grønland, så mener det konservative folkeparti, at dette er rigtigt, og det glæder os, at der tilsyneladende er en sådan modenhed i den grønlandske befolkning, at den selv er klar over, at tiden er inde til, at den skal bære nogle af byrderne selv. Det er i øjeblikket sådan, at både anlægs- og driftsudgifter til boliger i Grønland hviler meget tungt på det samlede budget, og det har sine rimelige sociale forklaringer. Men det er min opfattelse, at man kunne lette denne byrde, hvis man i højere grad gennemførte en selvfinansiering for de familier i Grønland, der har råd til selv at betale en større del af deres boligudgifter, og dem er der også nogle af.

Jeg mener desuden, at det er nødvendigt i højere grad at prioritere andre erhverv end alene fiskeriet. Jeg er enig med ministeren i, at fiskeriet er og i lang tid vil være hovederhvervet i Grønland, men som også ministe-